

Oponentský posudek

Jiří Laňka

Porovnání výchovných systémů vybraných alternativních škol s preventivním systémem Dona Boska

Formální stránka práce.

Práce má velmi dobrou grafickou úpravu a celkový dojem je pozitivní. Rozsah odpovídá požadavkům na bakalářskou práci. Téma práce je přehledně členěno do kapitol. Vhodně doplňujícím grafickým prvkem na začátku příslušných kapitol jsou fotografie zakladatelů, jejichž pedagogické systémy autor práce porovnává. Citace odpovídají normám.

Jazyková úroveň práce.

Úroveň vyjadřování a použití stylistických prostředků je velmi dobrá. Po gramatické stránce je práce také velmi dobrá.

Obsahová stránka práce.

Práce je teoretická. Jejím hlavním cílem je srovnání alternativních pedagogických systémů Marie Montessori a Rudolfa Steinera na jedné straně a systému Jana Boska na straně druhé hlavně z hlediska vytváření a rozvoje mravních, estetických, tělesných a pracovních schopností, zájmů a návyků.

Autor práce se nejprve věnuje vývoji alternativního školství obecně. Zabývá se důvody jeho vzniku, etapizací a významem alternativního školství v současnosti.

Dále se autor práce podrobně zabývá autory, které srovnává. V pedagogice Marie Montessori správně zdůrazňuje její názor, že dítě má svůj tvořivý potenciál. Úkolem pedagoga je umět pracovat s tímto potenciálem tím, že vychází z potřeb malého dítěte, učí ho rozvíjet přirozené schopnosti a smyslové vnímání. U Rudolfa Steinera správně autor práce uvádí, že jeho antropozofie je směsice představ náboženských, okultních, historických a také vědeckých. Cílem jeho učení je rozvoj duchovních sil člověka prostřednictvím nadsmyslového vnímání světa. Dále se autor práce zabývá rozmachem tzv. waldorfských škol, které v devadesátých letech byly otevřeny také v naší vlasti.

U Jana Boska hovoří o prvcích jeho výchovného stylu, kterými jsou například rozum, náboženství a laskavost, rodinnost; pedagogickou metodou asistence a organizační formou oratoř. Uvádí správně, že cílem salesiánského výchovného úsilí je, aby mladý člověk našel své osobní povolání, svou identitu, kterou má realizovat v odpovědném přijetí poslání a služby, které z této identity vyplývají. V kapitole, která se zabývá srovnáním jednotlivých systémů, autor práce správně uvádí, že každý systém se vypracoval do formy samostatných školských zařízení s vlastními specifickými programy. Svou podstatou přesto sledují stejný cíl: dobře a citlivě připravit jedince na dospělý život ve společnosti. Autor práce si dále klade otázku, který z uvedených systémů připravuje nejobtímněji. Proto vybírá určité pedagogické kategorie, kterým jsou: cílové skupiny, pedagogické metody, sledované výchovné cíle a jednotlivá edukační prostředí. Jednou z porovnávaných problematik je také vztah systémů ke křesťanské víře. Výše uvedené kategorie podrobněji rozebírá.

Ze srovnání, podle autora práce, vyplývá zásadní rozdíl. Pro M. Montessori a R. Steinera bylo prioritou vzdělávání a výchova vypývá ze vzdělávacího procesu. U Jana Boska byla výchova prioritní a vzdělávání bylo jedním z jejích prostředků. Důležitý je postřeh autora práce, že v současnosti v České republice jsou waldorfské školy a školy podle vzoru M. Montessori standardními vzdělávacími institucemi v rámci vzdělávací soustavy v České republice. Salesiánské dílo, jako odkaz Jana Boska, má podle autora práce daleko širší záběr a není možné jej jednoduše zařadit. Autor práce dále zdůrazňuje, že salesiánská pedagogika má něco navíc (v kulturním a náboženském prostředí České republiky, pozn. P.K.) a to je náboženství, ze kterého přirozeně vyplývají hodnoty, které salesiánská výchova sleduje. Těmi, podle autora práce, jsou rozvoj dobra v člověku a dále úcta k tradičním hodnotám společnosti jako je například rodina. Autor práce vidí náboženství jako stabilizující, hodnotově orientující a zároveň motivační prvek v životě člověka. V

tom, jak uvádí autor práce, pedagogika Jana Boska v dnešní podobě současnou pedagogiku M. Montessori a R. Steinera převyšuje.

Autor práce prokazuje dobrou orientaci v dané problematice. Jeho srovnání současné podoby všech uváděných systémů alternativní pedagogiky je originální a velmi podnětné.

Práci doporučuji k obhajobě.
Známku navrhuji – výborně.

V Českých Budějovicích dne 28. 5. 2008

Mgr. Pavel Kuchař Ph. D.